

NOTAT

Miljøministeriet
Departementet

Cirkulær økonomi
J.nr. 2022-4541
Ref. DARSE
Den 10. maj 2022
MIM 53-22

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGET

Om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget

- Om EU-strategien for bæredygtige og cirkulære tekstiler KOM (2022) 141

Resumé

Europa-Kommissionen har den 30. marts 2022 fremlagt en ny strategi for bæredygtige og cirkulære tekstiler. Strategien fastlægger en samlet vision for 2030, hvor tekstilprodukter markedsført i EU skal have en lang levetid og være genanvendelige, at der så vidt muligt fremstilles af genanvendte fibre, at tekstilprodukterne er uden indhold af farlige stoffer og produceret under hensyntagen til miljøet og sociale rettigheder. Strategien skal guide konkrete og kommende tiltag, som skal sikre et mere cirkulært forbrug af tekstilprodukter i EU.

I strategien fremhæves nødvendigheden af at sætte særligt ind i designfasen af tekstilprodukter, da størstedelen af miljøpåvirkningen bestemmes her. Det vil særligt ske gennem en ny forordning om miljøvenligt design for bæredygtige produkter (ecodesign-forordningen), hvor der blandt andet lægges op til at fastsætte designkrav for tekstilprodukter, forbyde destruktion af tekstilprodukter for større virksomheder, indføre et digitalt produktpas for tekstilprodukter, samt sætte obligatoriske krav for grønne offentlige indkøb af tekstilprodukter.

Dertil fremgår det, at Kommissionen vil foreslå harmoniserede EU-regler for udvidet producentansvar for tekstiler og fastsætte bindende mål om genanvendelse og forberedelse med henblik på genbrug af tekstilaffald. Derudover vil mærkningsordninger for tekstilprodukter blive revideret, så det bliver lettere for forbrugerne at træffe grønne valg.

Endelig indgår det i strategien, at Kommissionen, i regi af revisionen af affaldstransportforordningen, overvejer at udvikle specifikke kriterier på EU-plan, der skal gøre det muligt at skelne mellem tekstilaffald og visse brugte tekstilprodukter. På den måde undgås det, at affaldsstrømme fejlagtigt mærkes som brugte varer, og på den måde undslipper affaldstransportreglerne.

Medlemsstater, virksomheder og interesseorganisationer inviteres til at deltage i en omfattende inddragelsesproces, der skal drive omstillingsforløbet af tekstilsektoren i en mere bæredygtig og cirkulær retning.

Meddelelsen fra Kommissionen har i sig selv ikke lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser for staten eller danske virksomheder. Meddelelsen medfører ikke i sig selv ændringer i beskyttelsesniveauet i Danmark.

Regeringen byder meddelelsen fra Kommissionen om en strategi for bæredygtige og cirkulære tekstiler velkommen. Regeringen finder det positivt, at Kommissionen har fremlagt en samlet strategi, der skal bidrage til et mere cirkulært forbrug og produktion af tekstilprodukter, hvor miljø- og klimaaftrykket reduceres, og hvor økonomisk vækst afkobles fra forbruget af naturressourcer.

Baggrund

Som et element i udmøntningen af den europæiske grønne pagt og Kommissionens handlingsplan for cirkulær økonomi har Kommissionen den 30. marts 2022 fremlagt en ny strategi for bæredygtige og cirkulære tekstiler. Strategien blev oversendt til Rådet i dansk sprogversion den 11. april 2022.

Strategien for bæredygtige og cirkulære tekstiler er en del af en samlet pakke af initiativer om, at bæredygtige produkter skal være normen som opfølgning på EU's Grønne Pakt og Handlingsplanen for cirkulær økonomi.

Formål og indhold

Strategien for bæredygtige og cirkulære tekstiler har til formål at skabe en sammenhængende vision for en cirkulær og bæredygtig omstilling af tekstilsektoren. Strategien fremsætter en vision for 2030, hvor tekstilprodukter markedsført i EU skal have en lang levetid og være genanvendelige.

Tekstilprodukter skal i vidt omfang fremstilles af genanvendte fibre, være uden indhold af farlige stoffer og produceret med respekt for miljøet og sociale rettigheder. I visionen er genbrug og reparation af tekstiler økonomisk rentabelt og bredt tilgængeligt for forbrugere, ligesom tekstilproducenter tager ansvaret for deres produkter i hele værdikæden, mens kapaciteten til fiber-til-fibergen anvendelse er tilstrækkelig og kun et minimum af tekstilaffald sendes til forbrænding eller deponi.

Strategien opridser nødvendigheden af indsatser i tekstilsektoren og beskriver, hvordan forbrug af tekstiler i EU er den produktgruppe, der har det fjerdestørste negative aftryk på både miljø og klima. En lav grad af holdbarhed, genbrugelighed, genanvendelighed og reparationsmuligheder medfører et stort pres på land- og vandressourcer til produktion af nye tekstiler. De negative konsekvenser for miljø og klima viser sig også ved et stort udslip af mikroplastik til miljøet fra syntetiske tekstiler. Derudover er den globale værdikæde for tekstilprodukter kompleks og forskelligartet og forbundet med flere sociale udfordringer, herunder børnearbejde og ulighed mellem kønnene. Forbruget af tekstiler forventes globalt at stige med 63 pct. i 2030 i forhold til i dag, svarende til et forventet årligt forbrug på 102 mio. tons i 2030.

For at imødekomme udfordringerne og realisere den fremsatte vision, fremhæver Kommissionen seks indsatsområder, der vil blive implementeret i en række spor, herunder blandt andet gennem en ny ecodesign-forordning, et revideret affaldsdirektiv, og revision af REACH-forordningen.

Bedre produktdesign

For det første sætter strategien fokus på produktdesign. Ved at fremstille tekstilprodukter med længere holdbarhed, uden skadelige stoffer og designet med henblik på efterfølgende genanvendelse kan det forbrugsbaserede miljø- og klimaaftryk mest effektivt sænkes.

Kommissionen vil gennem den nye ecodesign-forordning udvikle bindende produktspecifikke designkrav til tekstilprodukter med henblik på bl.a. at øge holdbarhed, genbrugelighed, reparationsmuligheder, fiber-til-fibergen anvendelighed og mindske indholdet af skadelige stoffer i produkter for samlet set at reducere miljø- og klimaaftrykket fra tekstilprodukter. Det forventes, at tekstiler vil være en prioriteret produktgruppe i det første arbejdsprogram under ecodesign-forordningen, der skal iværksættes inden udgangen af 2022. I fastlæggelsen af designkriterierne vil der blive lagt særlig vægt på omkostningseffektivitet og proportionalitet. Ved introduktionen af designkrav foreslår Kommissionen også at introducere obligatoriske kriterier for grønne offentlige indkøb af tekstiler.

Kommissionen nævner i strategien, at tilstedeværelsen af skadelige stoffer i tekstilprodukter er en bekymring, der vil blive håndteret inden for rammerne af REACH-forordningen, og Kommissionen fremhæver, at den vil støtte tekstilindustrien i substitution og minimering af skadelige stoffer i tekstilprodukter, som annonceret under Kemikaliestrategien for Bæredygtighed, blandt andet ved udvikling af kriterier for sikre og bæredygtige kemikalier og materialer.

Stop destruktion af usolgte tekstiler

For det andet ønsker Kommissionen at stoppe destruktion af usolgte eller returnerede tekstilprodukter. I Kommissionens forslag til en ny ecodesign-forordningen fastsættes der krav til, at større virksomheder offentliggør antallet af produkter, der destrueres, herunder tekstilprodukter til forbrugere. Med hjemmel i ecodesign-forordningen forventer Kommissionen at indføre et forbud mod destruktion af usolgte tekstilprodukter. Ved øget anvendelse af digitale værktøjer, fremhæver Kommissionen dertil potentialet for en mere effektiv produktion, der afspejler forbrugernes behov, og hvor overproduktion minimeres.

Mindske forurening fra mikroplast

For det tredje fremhæver Kommissionen den miljømæssige udfordring ved det store udslip af mikroplast fra syntetiske tekstiler. Det estimeres, at ca. 8 pct. af alt mikroplast stammer fra tekstiler, som blandt andet udledes i forbindelse med tøjvask. Kommissionen lægger op til, at udfordringen adresseres gennem designkrav i regi af ecodesign-forordningen samt et særskilt initiativ fra Kommissionen om ikke-intenderet udslip af mikroplast til miljøet, der præsenteres i anden halvdel af 2022. Ud over designkrav fremhæver Kommissionen blandt andet brug af vaskefiltre, prævask af tekstiler, mærkning og promovning af innovative materialer som elementer, der kan imødekomme udfordringen med mikroplast fra tekstiler.

Øget information

For det fjerde foreslår Kommissionen i strategien at introducere et digitalt produktpas for tekstiler i regi af ecodesign-forordningen, der igennem obligatoriske oplysningskrav om cirkularitet og andre centrale miljøaspekter skal sikre adgang til informationer for forbrugere og producenter i værdikæden bl.a. om materialer i tekstilprodukterne, deres indholdsstoffer, reparationsmuligheder og fiberkomposition. Som følge heraf vil Kommissionen også gennemgå mærkningskrav for tekstiler.

Grønne anprisninger

For at imødekomme udfordringer med greenwashing i tøj- og tekstilbranchen vil tekstilprodukter fremover skulle opfylde en række krav for at kunne kalde sig 'grønne' eller miljøvenlige. Generelle miljøanprisninger vil kun være tilladt, hvis de er baseret på specifik EU-lovgivning, der er relevant for anprisningen, eller er baseret på type I-miljømærker, der er miljømærker, der bygger på samme internationale standard, er produktspecifikke og kontrolleres af en tredjepart. Eksempler på type I-miljømærkninger er EU-Blomsten og Svanemærket. Dertil vil frivillige bæredygtighedsmærker, der dækker miljømæssige eller sociale aspekter, skulle baseres på en tredjepartsverifikation eller være

udarbejdet af offentlige myndigheder. Kommissionen lægger op til at anvende *Product Environmental Footprint (PEF)* som metode til at verificere grønne anprisninger.

Udvidet producentansvar for tekstiler

For det sjette vil Kommissionen foreslå harmoniserede EU-regler for udvidet producentansvar for tekstiler. Disse vil indgå som en del af den kommende revision af affaldsrammedirektivet i 2023, hvor formålet er at give incitament til at producere og designe tekstiler efter cirkulære principper med øje for holdbarhed, reparationsmuligheder, genbrug og genanvendelse. Det vil være en del af forslaget at miljøgraduere gebyrerne, som producenter skal betale for at være med i en producentansvarsordning. Kommissionen undersøger dertil muligheden for at foreslå bindende mål for genanvendelse og forberedelse til genbrug af tekstilaffald i forbindelse med en gennemgang af affaldslovgivningen i EU i 2024.

Forudsætninger for cirkulær omstilling af tekstilsektoren: Interessentinddragelse, lige markedsvilkår og støtte til forskning og innovation

Strategien indeholder et fokus på, hvordan virksomheders og interessenters villighed til at omstille sig er et nødvendigt element i skabelsen af et bæredygtigt tekstiløkosystem og mere cirkulære forretningsmodeller. For at skabe de nødvendige forandringer i de ovennævnte indsatsområder, indeholder Kommissionens strategi for bæredygtige og cirkulære tekstiler derfor et forslag til hvordan interessenter, virksomheder og medlemsstater inddrages og inviteres til at drive omstillingen gennem en lancering af et omstillingsforløb for fremtidens tekstiløkosystem. I omstillingsforløbet vil Kommissionen samarbejde med interessenter for at lette opskaleringen af ressourceeffektive fremstillingsprocesser, genbrug, reparation og andre nye cirkulære forretningsmodeller i tekstilsektoren. I omstillingen af tekstilsektoren vil der blive taget særligt hensyn til sociale virksomheder, der er aktive i genbrugssektoren. Interessentinddragelsen vil også tjene som diskussionsforum forud for den nye ecodesign-forordning.

Dertil ønsker Kommissionen at styrke håndhævelsesforanstaltninger for at sikre lige konkurrencevilkår, forbrugersikkerhed og et velfungerende indre marked. Det fremgår af meddelelsen, at Kommissionen vil styrke koordinering og samarbejde mellem de nationale håndhævende myndighed og strømline markedstilsynspraksis. Det vil blandt andet ske gennem det nyoprettede EU-netværk for produktoverensstemmelse.

I strategien udpeges tekstilsektoren som en prioriteret sektor til modtagelse af finansiel støtte til forskning og innovation. Kommissionen vil støtte projekter, der øger bæredygtighed i modeindustrien, ligesom genanvendelse af tekstiler er udpeget som et fokusområde i Kommissionens kommende fælles industriteknologiske køreplan for cirkularitet. Af andre eksempler fremhæves nuværende og fremtidige støtteprogrammer som Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi, LIFE samt Horisont Europa, hvor fokus vil være på udvikling af teknologi og processer, der kan øge genanvendelse, indsamling og sortering af tekstiler samt fremme social innovation, cirkulære forretningsmodeller og genbrugsorienterede virksomheder.

Globale indsatser

Kommissionen anerkender i meddelelsen tekstilindustriens globale værdikæder og ønsker at understøtte initiativer til støtte for bæredygtige tekstilværdikæder og bæredygtig mode globalt ved at fremme samarbejde i internationale fora på både globalt, regionalt og bilateralt plan.

Tekstilsektoren er dertil udpeget som en nøglesektor i Kommissionens meddelelse om anstændigt arbejde på verdensplan for en global retfærdig omstilling og en bæredygtig genopretning. Her vil

anstændige arbejdsvilkår i tekstilsektoren blive søgt fremmet gennem opsøgende arbejde i bilaterale forbindelse og multilaterale fora.

Kommissionen lægger også op til at udfordringen vil blive adresseret gennem forslaget til et direktiv om due diligence i forbindelse med virksomheders bæredygtighed, hvor store virksomheder vil blive mødt med horisontale due diligence-forpligtelser til at identificere, forebygge, afbøde, stoppe og tage højde for faktiske og potentielle negative indvirkninger på menneskerettighederne, arbejdstagerrettigheder og miljøet.

Endeligt sætter Kommissionen med strategien også fokus på udfordringer forbundet med eksport af tekstilaffald og henviser til det nylige forslag til ny forordning om overførsel af affald. Som følge af forslaget vil eksport af tekstilaffald til lande uden for OECD kun være tilladt på betingelse af, at disse lande meddeler deres vilje til at importere affaldet og viser, at de er i stand til at håndtere det på en bæredygtig måde. Kommissionen overvejer i den forbindelse at udvikle specifikke kriterier på EU-plan, der skal gøre det muligt at skelne mellem tekstilaffald og visse brugte tekstilprodukter, så affaldsstrømme ikke fejlagtigt mærkes som brugte varer og på den måde undslippe affaldstransportreglerne.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der alene er tale om en strategi fra Kommissionen.

Gældende dansk ret

Der redegøres ikke for gældende dansk ret, idet der alene er tale om en strategi fra Kommissionen.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Der redegøres ikke for de lovgivningsmæssige konsekvenser, idet der alene er tale om en strategi fra Kommissionen.

Økonomiske konsekvenser

Strategien medfører ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervs-mæssige konsekvenser, men konkrete tiltag, som ventes at følge senere på baggrund af meddelelsen, vil skulle vurderes nærmere mhp. disses økonomiske konsekvenser.

Konsekvenser for miljø, sundhed og forbrugerbeskyttelse.

Strategien medfører ikke i sig selv konsekvenser for miljø-, klima-, sundheds- og forbrugerbeskyttelsesniveauet, men de planlagte revisioner, der henvises til i strategien kan bidrage positivt til beskyttelsesniveauet for både miljø, klima, sundhed og forbrugere.

Høring

Meddelelsen har været i skriftlig høring i EU Miljøspecialudvalget med frist 13. april 2022.

Dansk Affaldsforening (DAF) støtter EU-Kommissionens tekstilstrategi i sin helhed og i særdeleshed ambitionen om at indføre et udvidet producentansvar på tøj og tekstiler i hele EU, som DAF mener bør være obligatorisk. DAF bakker også op om, at en betragtelig del af producenternes bidrag til producentansvarsordninger skal målrettes affaldsforebyggelse og genbrug.

DAF støtter ligeledes det overordnede fokus på designkrav til tekstilproducenter med henblik på at øge kvalitet, reparationsmuligheder og genbrug af tekstilprodukter.

Endeligt bemærker DAF, at EU-Kommissionens overvejelser om at sætte krav om udsortering af genbrugelige tekstiler fra det indsamlede tekstilaffald skal ske i samspil med eksisterende indsamlingsordninger af tekstiler til genbrug, som blandt andet er varetaget af velgørende og humanitære organisationer.

Miljømærkning Danmark støtter EU-Kommissionens strategi og mener, at den er et vigtigt skridt til at sikre bæredygtig produktion og forbrug af tekstiler. Miljømærkning Danmark støtter, at grønne anprisninger af tekstiler kun skal være tilladt, hvis de er baseret på EU-miljømærket, type 1-miljømærker eller specifik EU-lovgivning, der er relevant for anprisningen. Dertil støtter Miljømærkning Danmark, at frivillige bæredygtighedsmærker, der dækker miljømæssige eller sociale aspekter, skal baseres på en tredjepartsverifikation eller være udarbejdet af offentlige myndigheder.

Dansk Industri (DI) finder det særdeles relevant at se på tekstilområdet i et bæredygtighedsperspektiv og mener, at strategien kommer godt omkring en række politiske initiativer.

DI mener, at konkrete udfordringer håndteres i den relevante speciallovgivning, men bakker samtidig op om, at den kommende ecodesign-forordning skal være rammen om produktkrav for tekstiler. Her understreger DI, at de miljømæssige gevinster, der kan opnås ved at stille krav skal være baseret på livscyklusanalyser og stå mål med de omkostninger, der vil være ved at indføre kravene. DI opfordrer til, at industrien er involveret i arbejdet med at udforme kravene, så det gøres så omkostningseffektivt som muligt.

DI bakker som udgangspunkt op om producentansvarssystemer, som fremmer incitament til at designe til genanvendelse og affaldsforebyggelse og finder det glædeligt, at Kommissionen varsler en harmoniseret løsning på tværs af EU, men bemærker samtidig, at tekstilområdet har behov for tid til teknologisk udvikling og etablering af den nødvendige infrastruktur.

DI deler Kommissionens bekymring for grønne anprisning om beklædning lavet af genanvendt plast fra PET-flasker og bakker op om Kommissionens opfordring til tekstilindustrien om at prioritere fiber-til-fibergen anvendelse, så de respektive materialer fastholdes i lukkede kredsløb så længe som muligt.

DI noterer sig, at Kommissionens opfordring til medlemsstaterne om at indrette skatteområdet, så incitament til genbrug og reparation fremmes, er i tråd med DI's politiske udspil om affaldsforebyggelse. Endelig bakker DI op om Kommissionens fokus på at fremme grønne offentlige indkøb.

Forbrugerrådet Tænk støtter overordnet EU-Kommissionens vision og strategi og håber, at strategien omsættes ambitiøst i den videre implementering. Forbrugerrådet Tænk finder det særligt vigtigt, at overproduktion adresseres og påpeger, at der er behov for strukturelle ændringer for, at forbrugerne i højere grad kan træffe valg, der bidrager til en cirkulær omstilling.

I implementeringen af strategien foretrækker Forbrugerrådet Tænk, at der indføres bindende regler frem for frivillige aftaler med erhvervslivet. Forbrugerrådet Tænk bakker op om fastsættelse af ecodesign-krav for tekstil, men ønsker at fodtøj ligeledes inkluderes. Forbrugerrådet Tænk foretrækker minimumskrav til produkterne så det sikres, at produkter ikke samlet fremstår som et bæredygtigt valg, hvis det er problematisk ud fra visse kriterier.

Forbrugerrådet Tænk efterspørger en bredere tilgang til cirkulært design af tekstiler, hvor der i tillæg til materialevalg fokuseres på at fremme biobaserede materialer samt fokuseres på at producere tøj i bedre pasform, funktionalitet og med øje for forbrugeren, så tøjspild og returvarer mindskes. Forbrugerrådet Tænk efterspørger et øget fokus på affaldsforebyggelse, hvor genbrug prioriteres over genanvendelse.

Forbrugerrådet Tænk finder det dertil positivt, at Kommissionen lægger op til øget gennemsigtighed og et muligt forbud imod destruktion af usolgte tekstilprodukter. Det anbefales dog, at målgruppen udvides fra kun at rumme større virksomheder til at omfatte alle virksomheder, inkl. SMV'er, samt at det fremgår tydeligere, at der vil komme et forbud. Udvidelsen af målgruppen til alle størrelser af virksomheder gentages vedrørende krav om due diligence i tekstilsektoren.

Forbrugerrådet Tænk bemærker, at anvendelsen af ordet 'bæredygtig' uden yderligere specificering bør forbydes i relation til arbejdet med grønne anprisninger for at undgå greenwashing.

Endeligt påpeger Forbrugerrådet Tænk, at interessenter, herunder forbrugerorganisation og grønne organisationer, bør inddrages tæt i udviklingen og implementeringen af strategien.

Plastic Change. Rådet for Grøn Omstilling og Danmarks Naturfredningsforening har sendt et fælles høringssvar, hvori det fremhæves som positivt, at der lægges op til bindende ecodesign-krav til tekstiler. Det ses som lovende, at der introduceres et digitalt produktpas for tekstiler, selvom det fremhæves som uvist, om produktpasset vil indeholde al den nødvendige information.

Organisationerne anerkender Kommissionens forslag om at fremme substitution og minimering af skadelige stoffer i tekstilprodukter, men fremhæver, at der mangler detaljeret viden om, hvordan forpligtelserne vil se ud i praksis.

Organisationerne finder det også positivt, at Kommissionen lægger op til en harmonisering af reglerne inden for udvidet producentansvar for tekstiler med brug af modulerede gebyrer, der skal forebygge affald. Organisationerne ser det som positivt, at der lægges op til bindende mål for forberedelse med henblik på genbrug og genanvendelse af tekstilaffald og bemærker, at det er særdeles vigtigt, at målene sættes separat og bliver reflekteret i ordninger for udvidet producentansvar, samt at sociale virksomheders rolle sikres. Dog savnes absolutte reduktionsmål, når det gælder tekstil- og ressourceforbrug.

Organisationerne finder det dertil positivt, at Kommissionen tydeliggør forbindelsen mellem fast fashion og syntetiske fibre baseret på fossile brændsler, samt at virksomhederne opfordres til at reducere antallet af årlige tøjkollektioner. Organisationerne kritiserer, at Kommissionen ikke allerede i første omgang vil forbyde destruktion af usolgte tekstiler.

Organisationerne er enige i Kommissionens opfordring til medlemsstaterne om at indrette favorable skatte- og afgiftsmæssige tiltag, herunder et fradrag på reparationer.

Organisationerne er enige med Kommissionen i at grønne anprisninger af tekstilprodukter kun skal være tilladte, hvis de understøttes af anerkendt udmærkelse i miljømæssig performance og påpeger, at det er vigtigt, at kriterierne herfor bliver ambitiøse og kvantificerbare. Kommissionens intention om at genvurdere EU Ecolabel-ordningen med henblik på at få flere producenter til at bruge ordningen og gøre den mere genkendelig for forbrugerne fremhæves også som et positivt element.

Organisationerne ser det også som positivt, at Kommissionen ønsker at adressere udfordringen med at tekstilaffald eksporteres til lande uden for EU som "second-hand"-varer og fremhæver, at fokus bør være på at sikre genbrug af tekstilerne i EU, inden de bliver til affald.

Endeligt efterspørges et øget fokus på den sociale bæredygtighedssøjle, herunder beskyttelse af de ansatte i tekstilbranchen og en uddybning af, hvordan Kommissionens forslag om Corporate Sustainability Due Diligence vil gælde udfordringerne i tekstilsektoren.

Generelle forventning til andre landes holdninger

Strategien imødekommer en række elementer der er prioriteret i EU's Handlingsplan for cirkulær økonomi og industripolitik. Forslaget imødekommer også i vid udstrækning de prioriteringer og ønsker til EU's tekstilstrategi, som 11 medlemslande, herunder Danmark, har sammenfattet i et fælles non-paper fra oktober 2021 til Kommissionen.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens strategi om bæredygtige og cirkulære tekstiler velkommen. Regeringen ønsker en ambitiøs tilgang til at reducere materialefodaftrykket samt det forbrugsbaserede miljø- og klimafodaftryk fra tekstiler, som kan bidrage til en cirkulær omstilling, hvor ressourceeffektiviteten øges samtidig med, at konkurrenceevnen styrkes. Regeringen støtter visionen i Kommissionens strategi og ser frem til at deltage aktivt i omstillingsprocessen.

Regeringen støtter derfor, at der hurtigst muligt vedtages designkrav mv. for tekstiler i regi af den foreslåede ecodesign-forordning, med henblik på at fastsætte konkrete produktkrav, der fremmer bæredygtigt forbrug og produktion af tekstiler. Regeringen er enig med Kommissionen i, at kriterier for sikre og bæredygtige kemikalier og materialer kan være et værktøj til substituering eller minimering af skadelige stoffer i tekstilprodukter. Regeringen bakker op om et forbud mod destruktion af usolgte tekstiler idet det forebygger spild af naturressourcer og styrker virksomhedernes incitament til kun at producere, hvad de forventer at kunne sælge. Dertil støtter regeringen forslaget om, at større virksomheder skal redegøre for mængden af destruerede forbrugerprodukter.

Regeringen støtter også, at Kommissionen stimulerer efterspørgslen for bæredygtige og cirkulære tekstilprodukter ved at fastlægge bindende krav for grønne indkøb af tekstiler i den offentlige sektor. Dette vil understøtte regeringens målsætning om, at alle offentlige indkøb skal være miljømærkede i 2030. Regeringen vil undersøge muligheden for, at kommende krav om grønne indkøb af tekstiler så vidt muligt tager udgangspunkt i kriterierne for tekstiler i regi af EU-miljømærket eller Svanemærket.

Regeringen arbejder for mere transparens i hele værdikæden for tekstilprodukter for både virksomheder og forbrugere. Regeringen ser derfor indførelse af et digitalt produktpas som et vigtigt værktøj for at kunne accelerere omstillingen til cirkulær økonomi ved at øge sporbareheden og adgangen til informationer om bl.a. materialer, problematiske stoffer, holdbarhed, miljø- og klimafodaftryk samt mulighederne for reparation og genanvendelse af tekstiler. Regeringen er derfor positiv over for, at Kommissionen vil indføre et digitalt produktpas for tekstiler i regi af ecodesign-forordningen.

Regeringen finder det vigtigt, at forslagene understøtter et velfungerende indre marked for bæredygtige og cirkulære tekstiler med en effektiv og ensartet implementering og håndhævelse af produktkrav, standarder og metoder. Regeringen finder det hertil vigtigt, at der sikres en stærk og effektiv markedsovervågning af de skærpede produktkrav, der bl.a. tager højde for den stigende handel online for både at beskytte forbrugerne og sikre lige konkurrencevilkår for virksomhederne.

Regeringen anerkender REACH-forordningens rolle i reguleringen af skadelige stoffer, men at der kan være behov for specifikke tiltag i regulering af skadelige stoffer i tekstilprodukter, så som minimering af skadelige stoffer og videregivelse af oplysninger om indhold af skadelige stoffer i værdikæden, herunder i det digitale produktpas, for stoffer der påvirker både bæredygtighed, miljø og sundhed.

Regeringen er positiv over for Kommissionens forslag om at introducere harmoniserede EU-regler for udvidet producentansvar for tekstiler i forbindelse med revisionen af affaldsrammedirektivet i 2023. Regeringen finder det samtidig vigtigt, at Kommissionen foreslår ambitiøse mål for genanvendelse og forberedelse med henblik på genbrug af tekstilaffald i forbindelse med revisionen af affaldsreguleringen i 2024.

Regeringen finder det endelig positivt, at Kommissionen vil øge samarbejdet med lande uden for EU dels for at understøtte at lande uden for EU i kan efterleve de nye krav til tekstilprodukter i EU, dels for at fremme bæredygtige forretningsmodeller for tekstiler på globalt plan.

Det er vigtigt for regeringen, at EU ikke eksporterer affaldsproblemer til lande uden for EU. Derfor støtter regeringen i forlængelse af *Klimaplanen for grøn affaldssektor og cirkulær økonomi*, at EU som udgangspunkt håndterer sit eget affald. Regeringen ønsker så stramme regler som muligt for eksport af affald fra EU til tredjelande. Regeringen finder det derfor vigtigt, at Kommissionen udvikler specifikke kriterier på EU-plan, der skal gøre det muligt at skelne mellem tekstilaffald og visse brugte tekstilprodukter, så affaldsstrømme ikke fejlagtigt mærkes som brugte varer, når de eksporteres fra EU, og på den måde undslippe reglerne om transport af affald.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Meddelelsen har ikke tidligere været forelagt for folketingets Europaudvalg